

Uvod

Provedba Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: Zakon), predstavlja iznimno važan i sveobuhvatan projekt kojim je od 1. siječnja 2011. godine promijenjen način provođenja ovrhe, a kojemu su glavni ciljevi uređenje odnosa između dužnika i vjerovnika, povećanje učinkovitosti naplate potraživanja i zaštita vjerovnika.

Ovrha na novčanim sredstvima potrošača provodi se temeljem osnova za plaćanje (ovršne odluke i nagodbe domaćeg suda ili upravnog tijela) i zahtjeva ovrhovoditelja za izravnu naplatu novčane tražbine. Kao i poslovni subjekti, i određeni broj potrošača u RH, zbog nedostatka novčanih sredstava na računima, ima problema u podmirivanju dospjelih obveza.

S obzirom da su Zakonom navedena primanja koja su izuzeta od ovrhe, u uvjetima ovrhe ovršenik je dužan Financijskoj agenciji (dalje: Fina) dostaviti obavijest za svako primanje, naknadu koji su izuzeti od ovrhe. Po primitku obavijesti od ovršenika, Fina je dužna o ovršeniku i vrsti tražbine za koju je ovrha propisana obavijestiti uplatitelja primanja/naknade, a radi uskrate uplate primanja izuzetog od ovrhe na ovršenikov račun. Ovršenik otvara poseban račun na kojeg se uplaćuju izuzeta primanja dok su sredstva na svim ostalim računima premetom ovrhe. Od ovrhe je izuzet iznos od 2/3 prosječne neto plaće u RH, a ako je plaća manja od prosječne izuzet je iznos u visini 3/4 plaće ovršenika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u RH.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Unatoč prednostima prethodnog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je osigurao učinkovitu, jednostavnu i sveobuhvatnu ovrhu na novčanim sredstvima, dosadašnja praksa ukazala je potrebnim implementirati određene dopune odnosno usklađenja, a kako bi se otklonile nedoumice u postupanju. Najvažnije novosti u postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koje su sadržane u novom Zakonu, objavljene su na WEB stranici Fina. Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. novog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), koji je stupio na snagu 4. kolovoza 2018. godine, automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

1. Analiza duga potrošača po teritorijalnom kriteriju – stanje 31.3.2025.

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Prema podacima koje je obradila Fina, 31. ožujka 2025. godine, 199.325 potrošača nije podmirilo svoje dospjele osnove za plaćanje. Dug potrošača, evidentiran u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 2,94 milijarde eura. Krajem prosinca 2024. evidentirano je 199.165 potrošača s neizvršenim osnovama, a dug je iznosio 2,93 milijarde eura.

Analiza dospjelih neizvršenih osnova potrošača na dan 31. ožujka 2025., pokazala je da je, u apsolutnom broju, najviše dužnika i jednako tako najveći iznos njihova duga, u županiji Grad Zagreb.

Tablica 1. Pregled dospjelih neizvršenih osnova potrošača, promatrano po županijama – stanje 31.3.2025., rang po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje
Iznosi u eurima

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
21	Grad Zagreb	767.131	40.204	767.124.549	5,24*	8,18*
17	Splitsko-dalmatinska	423.407	18.117	201.924.196	4,28	6,74
14	Osječko-baranjska	258.026	15.240	139.899.179	5,91*	9,19*
1	Zagrebačka	299.985	15.238	191.543.162	5,08	7,96
8	Primorsko-goranska	265.419	12.487	536.403.933	4,70	7,62
3	Sisačko-moslavačka	139.603	9.920	73.955.256	7,11*	11,42*
18	Istarska	195.237	9.043	95.789.803	4,63	7,41
16	Vukovarsko-srijemska	143.113	8.321	71.349.262	5,81*	9,22*
12	Brodsko-posavska	130.267	7.299	62.626.528	5,60*	8,88*
13	Zadarska	159.766	7.161	61.362.302	4,48	7,29
5	Varaždinska	159.487	7.114	130.415.805	4,46	6,83
7	Bjelovarsko-bilogorska	101.879	6.292	69.155.063	6,18*	9,90*
6	Koprivničko-križevačka	101.221	6.228	55.246.692	6,15*	9,68*
20	Međimurska	105.250	5.923	56.502.652	5,63*	8,88*
4	Karlovačka	112.195	5.461	45.397.206	4,87	7,77
2	Krapinsko-zagorska	120.702	5.078	61.418.868	4,21	6,43
19	Dubrovačko-neretvanska	115.564	4.320	47.947.508	3,74	6,02
15	Šibensko-kninska	96.381	4.290	49.264.279	4,45	7,43
10	Virovitičko-podravsk	70.368	4.201	32.600.666	5,97*	9,34*

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
11	Požeško-slavonska	64.084	3.106	21.785.473	4,85	7,71
9	Ličko-senjska	42.748	2.035	19.768.893	4,76	7,78
	Sjedište izvan RH	3.871.833	2.247	144.570.785	0,06	0,09
	Ukupno RH	3.871.833	199.325	2.936.052.060	5,15	8,14

Izvor: Fina - Očevidnik o redosljedu osnova za plaćanje

*Više od prosječnog udjela potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u broju stanovnika.

U odnosu na ukupan broj stanovnika županije, najviše je potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u Sisačko-moslavačkoj (7,11%), Bjelovarsko-bilogorskoj (6,18%), Koprivničko-križevačkoj (6,15%), Virovitičko-podravskoj (5,97%), Osječko-baranjskoj (5,91%), Vukovarsko-srijemskoj (5,81%), Međimurskoj (5,63%) i Brodsko-posavskoj županiji (5,60%) te u Gradu Zagrebu (5,24%). U odnosu na broj radno sposobnog stanovništva, najviše je potrošača također u Sisačko-moslavačkoj (11,42%), Bjelovarsko-bilogorskoj (9,90%), Koprivničko-križevačkoj (9,68%), Virovitičko-podravskoj (9,34%), Vukovarsko-srijemskoj (9,22%), Osječko-baranjskoj (9,19%), Međimurskoj i Brodsko-posavskoj županiji (8,88%) te u Gradu Zagrebu (8,18%).

2. Analiza duga potrošača po gradovima i općinama RH – stanje 31.3.2025.

Na rang listi 25 gradova s najvećim brojem potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje i rang listi 25 gradova s najvećim iznosom duga, 20 je istih gradova.

Tablica 2. Rang lista 25 gradova po kriteriju broja potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje – stanje 31.3.2025. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Udio u ukupnom broju stanovnika u %	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %
1.	Zagreb	767.131	40.204	5,24	491.714	8,18
2.	Split	160.577	7.174	4,47	102.351	7,01
3.	Rijeka	107.964	6.053	5,61	66.853	9,05
4.	Osijek	96.313	5.075	5,27	62.091	8,17
5.	Sisak	40.121	3.128	7,80	25.015	12,50
6.	Zadar	70.779	3.119	4,41	44.376	7,03
7.	Slavonski Brod	49.891	3.117	6,25	31.121	10,02
8.	Velika Gorica	61.075	3.096	5,07	38.840	7,97
9.	Pula	52.220	2.985	5,72	32.502	9,18
10.	Karlovac	49.377	2.583	5,23	30.869	8,37
11.	Bjelovar	36.316	2.319	6,39	22.610	10,26
12.	Varaždin	43.782	2.139	4,89	27.877	7,67
13.	Čakovec	27.122	1.935	7,13	16.979	11,40
14.	Vinkovci	30.842	1.908	6,19	19.721	9,67
15.	Šibenik	42.599	1.871	4,39	25.963	7,21
16.	Dubrovnik	41.562	1.618	3,89	25.797	6,27
17.	Kaštela	37.794	1.615	4,27	24.466	6,60
18.	Samobor	37.435	1.571	4,20	24.082	6,52
19.	Vukovar	23.175	1.521	6,56	13.782	11,04
20.	Petrinja*	19.950	1.444	7,24	12.709	11,36
21.	Križevci*	18.949	1.343	7,09	12.104	11,10
22.	Koprivnica	28.580	1.322	4,63	18.296	7,23
23.	Zaprešić*	24.133	1.287	5,33	15.301	8,41
24.	Kutina*	19.601	1.273	6,49	12.224	10,41
25.	Đakovo*	23.577	1.248	5,29	15.440	8,08
	Ukupno	1.910.865	100.948	5,28	1.213.083	8,32
	Ukupno RH	3.871.833	199.325	5,15	2.450.178	8,14
	Udio u RH u %	49,35	50,64		49,51	

Izvor: Fina - Očevidnik o redosljedu osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača.

**Izvor DZS, Popis 2021.

Prema broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u odnosu na broj stanovnika, izdvaja se Sisak sa 7,80%, slijedi Petrinja sa 7,24%, Čakovec sa 7,13%, Križevci sa 7,09%, zatim Vukovar sa 6,56%, Kutina sa 6,49%, Bjelovar sa 6,39%, Slavonski Brod sa 6,25% i Vinkovci sa 6,19% potrošača. Na popisu tih potrošača, promatrano po gradovima/općinama, po iznosu duga (tablica 3), izdvaja se Varaždin koji je šesti na rang listi po iznosu duga potrošača, ispred gradova koji imaju više stanovnika: Karlovca, Slavonskog Broda, Pule i Zadra.

Prema prosječnom iznosu duga, najviše je potrošača s evidentiranim neizvršenim osnovama za plaćanje u Rijeci, a njihov prosječan dug iznosi 77 tisuća eura. Slijede ih potrošači općine Gornji Kneginec s dugom od 64 tisuće eura, potrošači općine Petrijanec s dugom od 61 tisuću eura, potrošači općine Rovišće s dugom od 53 tisuće eura, potrošači grada Novog Marofa s dugom od 49 tisuća eura, Makarske s dugom od 24 tisuće eura, Varaždina i Velike Gorice s dugom od 20 tisuća eura, Zagreba s dugom od 19 tisuća eura, Čakovca s dugom od 15 tisuća eura te Koprivnice s dugom od 13 tisuća eura, dok su potrošači u preostalih 14 gradova s rang liste, u prosjeku dužni od 7 tisuća eura (potrošači grada Karlovca) do 12 tisuća eura (potrošači grada Vinkovaca, Splita i Samobora).

Promatrano po udjelu potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u broju radno sposobnog stanovništva, za 25 gradova/općina na rang listi kreiranoj po kriteriju iznosa duga potrošača, izdvaja se Sisak s udjelom od 12,50% potrošača u broju radno sposobnog stanovništva, a slijede Čakovec s 11,40%, Rovišće s 11,38%, Vukovar s 11,04%, Bjelovar s 10,26%, Slavonski Brod s 10,02% i Vinkovci s 9,67%.

Tablica 3. Rang lista 25 gradova po kriteriju iznosa duga potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje – stanje 31.03.2025. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %	Ukupni dug
1.	Zagreb	767.131	40.204	491.714	8,18	767.124.549
2.	Rijeka	107.964	6.053	66.853	9,05	466.568.824
3.	Split	160.577	7.174	102.351	7,01	87.518.598
4.	Velika Gorica	61.075	3.096	38.840	7,97	60.652.423
5.	Osijek	96.313	5.075	62.091	8,17	49.277.228
6.	Varaždin	43.782	2.139	27.877	7,67	42.177.542
7.	Pula	52.220	2.985	32.502	9,18	32.973.789
8.	Čakovec	27.122	1.935	16.979	11,40	29.295.872
9.	Slavonski Brod	49.891	3.117	31.121	10,02	28.679.934
10.	Zadar	70.779	3.119	44.376	7,03	27.503.786
11.	Sisak	40.121	3.128	25.015	12,50	23.761.854
12.	Bjelovar	36.316	2.319	22.610	10,26	22.719.355
13.	Vinkovci	30.842	1.908	19.721	9,67	22.653.535
14.	Samobor	37.435	1.571	24.082	6,52	19.562.369
15.	Novi Marof*	11.795	390	7.921	4,92	19.079.581
16.	Šibenik	42.599	1.871	25.963	7,21	19.031.403
17.	Dubrovnik	41.562	1.618	25.797	6,27	18.059.479
18.	Karlovac	49.377	2.583	30.869	8,37	17.945.392
19.	Gornji Kneginec*	4.900	280	3.209	8,73	17.843.938
20.	Petrijanec*	4.553	283	2.939	9,63	17.323.034
21.	Koprivnica	28.580	1.322	18.296	7,23	17.056.559
22.	Makarska*	13.301	659	8.482	7,77	15.957.640
23.	Rovišće*	4.144	298	2.619	11,38	15.866.399
24.	Vukovar	23.175	1.521	13.782	11,04	15.454.922
25.	Kaštela	37.794	1.615	24.466	6,60	12.636.813
	Ukupno	1.843.348	96.263	1.170.475	8,22	1.866.724.818
	Ukupno RH	3.871.833	199.325	2.450.178	8,14	2.936.052.060
	Udio u RH u %	47,61	48,29	47,77		63,58

Izvor: Fina - Očevidnik o redosljedu osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje.

**Izvor DZS, Popis 2021.